

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 298/2022
18.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Бисерке Живановић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Маринковић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1290/20 од 16.06.2021. године, у седници већа одржаној 18.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1290/20 од 16.06.2021. године.

ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ: пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1290/20 од 16.06.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 774/17 од 08.10.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд туженог обавезе да му, на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од 01.03.2014. године закључно са 31.01.2015. године исплати износ од 101.783,41 динара, опредељен према појединачно опредељеним месечним износима, са припадајућом каматом и да на те износе уплати на име тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање код РФ ПИО, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог поступка у износу од 86.096,17 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 774/17 од 08.10.2019. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене зараде, за период од 01.03.2014. године закључно са 31.01.2015. године, исплати појединачне месечне износе, са припадајућом каматом и да на досуђене износе у корист тужиоца уплати РФ ПИО доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 99.635,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1290/20 од 16.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију. Трошкове је тражио и определио.

Врховни касациони суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог на основу члана 404. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11...18/20) сматрајући да постоји потреба за уједначавањем судске праксе у погледу права запослених код туженог на исплату једнаке зараде, након статусних промена.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку и оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу у ПД „Колубара Метал“ д.о.о. Вреоци до 31.12.2013. године, када је ово привредно друштво статусном променом припојено привредном друштву РБ „Колубара“ д.о.о. Тужени је правни следбеник друштва стицаоца РБ „Колубара“ д.о.о. као послодавац следбеник. Према члану 11. уговора о припајању од 29.11.2013. године, друштво стицалац (као послодавац следбеник), је било дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца (послодавца претходника), најмање годину дана од дана извршене статусне промене, односно промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду.

Годину дана од припајања ПД РБ „Колубара“, тужени је био у обавези да на права и обавезе запослених примењује Колективни уговор ПД „Колубара метал“ од 22.07.2012. године. У периоду од јануара 2014. године до фебруара 2015. године, тужени је као послодавац следбеник на основу Споразума закљученим са синдикатом утврђивао посебну цену радног сата за запослене у огранку ПД „Колубара метал“, у складу са наведеним Колективним уговором из 2012. године, у нижој вредности од вредности цене рада одређене за остале запослене у другим огранцима РБ „Колубара“.

Тужилац на име накнаде штете потражује појединачне месечне износе који представљају разлику између зараде коју је остварио као запослени у Огранку „Колубара Метал“ у периоду од марта 2014. године закључно са јануаром 2015. године у односу на зараду запослених у другим огранцима РБ „Колубара“, у висини утврђеној вештачењем.

Нижестепени судови су обавезали туженог да тужиоцу исплати на име накнаде штете због мање исплаћене зараде утврђене новчане износе, налазећи да тужилац има право на исплату разлике зараде, јер након извршене статусне промене, почев од

01.01.2014. године, тужени није могао да са овлашћеним синдикатом закључи споразуме о вредности радног часа за запослене у Огранку „Колубара метал“ који су у мањој вредности од вредности радног часа одређеног за запослене у осталим организационим јединицама. Послодавац следбеник је, у року из члана 150. Закона о раду, имао могућност да измени опште акте и колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места, те на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након утуженог периода. Без оправданог разлога запослени из припојеног привредног друштва стављени су у неравноправан положај у односу на друге запослене код послодавца, чиме је, супротно правилима из чл. 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде према вредности радног часа одређеног за друге запослене.

По оцени Врховног касационог суда овакво становиште нижестепених судова заснива се на погрешној примени материјалног права.

Чланом 147. Закона о раду, прописано је да у случају статусне промене, односно промене послодавца, у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца, док је чланом 150. истог закона, прописано да је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: 1) истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника; 2) код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

По члану 104. став 2. и 3. Закона о раду, запосленом се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварује код послодавца. Под радом исте вредности се подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, иста радна способност, одговорност, физички и интелектуални рад.

Чланом 33. став 1. Колективног уговора предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуалну већу вредност, уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити. Према ставу 3. истог члана, ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити.

У конкретном случају, након извршене статусне промене припајања ПД „Колубара Метал“ д.о.о. туженом ПД РБ „Колубара“ д.о.о, послодавац следбеник је сходно одредби члана 11. Уговора о припајању, на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте „Колубаре Метал“ д.о.о. још годину дана, у периоду од 01.01.2014. до 01.02.2015. године, у складу са чланом 150. Закона о раду. Одредбом члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара Метал“, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду, био је уређен начин одређивања вредности радног часа запослених у случају промењених околности. Вредност радног часа запослених у Огранку „Колубара Метал“ је утврђивана за сваки појединачан месец у спорном периоду на основу сагласних изјава представника запослених у синдикату и директора туженог послодавца следбеника, а овако закључене споразуме нико није оспоравао у одговарајућем поступку, па они производе

правно дејство. Правни став да се вредност радног часа није могла утврђивати споразумно у смислу члана 33. став 3. Колективног уговора након припајања „Колубара Метал“ туженом у току 2014. године није прихватљив јер је, у складу са чланом 150. Закона о раду, тужени као послодавац следбеник био дужан да најмање годину дана након припајања примењује колективни уговор послодавца претходника – што значи и одредбу члана 33. став 3. тог општег акта, осим ако пре истека тог рока код послодавца следбеника није закључен нови колективни уговор. Обавезна примена општег акта послодавца претходника од стране послодавца следбеника у периоду од најмање годину дана може довести до тога да запослени код послодавца претходника у том периоду остварују мању или већу зараду од запослених код послодавца следбеника. У овом случају до тога није дошло зато што су запослени у Огранку „Колубара Метал“ на основу свог општег акта имали већи коефицијент за обрачун зарада од запослених у РБ „Колубара“, па су кроз споразумно утврђено мању вредност радног часа њихове зараде у 2014. години биле фактички изједначене са зарадама запослених у осталим организационим јединицама туженог. Коефицијенти и вредност радног часа свих запослених код туженог који обављају исте послове нормативно су изједначени у јануару 2015. године изменама одлука о коефицијентима, односно у фебруару месецу исте године ступањем на снагу Посебног колективног уговора ЈП „Електропривреда Србије“.

Имајући у виду све наведено, погрешно су нижестепени судови применили материјално право када су обавезали туженог да тужиоцу исплати на име накнаде штете разлику због мање исплаћене зараде за период од марта 2014. године закључно са јануаром 2015. године.

Сагласно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му, применом члана 153. и 154. ЗПП, припадају и опредељени трошкови целог поступка, који су му досуђени у висини од 18.000,00 динара за састав ревизије од стране пуномоћника из реда адвоката, према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања те парничне радње („Службени гласник РС“ број 72/2021 од 14.04.2021. године), као и трошкови судских такси на одговор на тужбу од 5.917,83 динара, на ревизију 26.671,34 динара и одлуку по ревизији од 35.507,00 динара, према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ бр. 28/94, 53/95...95/18).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова судске таксе на одговор на ревизију одбијен је на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер одговор на ревизију није потребан ради вођења парнице, па је одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић